

Dames en heren, liefhebbers van het spannende boek.

Bijna 25 kilo suspense kregen de juryleden van de NBD Biblion Gouden Strop in november thuisbezorgd. Drie dozen met 45 boeken van 19 verschillende uitgeverijen, samen goed voor ruim 15.000 pagina's vol bedrog, intriges en raadselachtige moorden. Schatkisten vol historische en psychologische misdaadromans, actie-avonturen, cosy crime en zelfs een 'waddenthiller'.

Enthousiast ging de jury op zoek naar het beste oorspronkelijk Nederlandstalige spannende boek van het afgelopen jaar. In de trein op weg naar de juryvergaderingen, naast de kachel op wintersport, in het ziekenhuis (een van de juryleden kreeg hartproblemen), onversaagd lazen we onze weg door de 25 kilo misdaadliteratuur. In een app-groep deelden we leeservaringen: 'Leuk boek geen thriller', 'Cosy maar té cosy'. En ook: 'Echt spannend, zat zelfs op het toilet te lezen.'

Ons vielen een paar zaken op: 2024 was een masculien thrillerjaar. Waren de mannelijk auteurs een jaar eerder nog sterk in de minderheid (slechts 27 procent van de inzendingen), dit jaar hadden ze juist flink de overhand: 60 procent van alle ingezonden titels. Ook de mannelijke auteur met een vrouwelijk pseudoniem kon die statistiek niet omdraaien.

De mannelijke dominantie vertaalde zich naar de longlist en de shortlist; in beide lijsten domineren dit jaar mannelijke auteurs.

Tweede opvallend punt: vakmanschap is meesterschap. Zeven vroegere winnaars van de Gouden Strop haalden de longlist. En was er vorig nog een winnaar van de NBD Biblion Schaduwprijs die ook genomineerd werd voor de Gouden Strop, dit jaar zag de jury geen aanleiding om de aanmoedigingsprijs voor de beste nieuwkomer uit te reiken. Al zat onder de zes debuten wel een inzending die met enige eindredactie de prijs had kunnen verdienen. Maar in dat debuut stonden helaas zoveel slordigheden dat de uitgever de Schaam-je-rotprijs verdient, zoals een van de juryleden opmerkte.

Daarmee raken we aan een punt dat voorgaande Strop-jury's eerder aansneden: de soms zwakke redactie. Tik- en taalfouten, ontbrekende woorden, incongruenties, langdradige en soms onbegrijpelijke passages, we kwamen het herhaaldelijk tegen. Jammer, want zulke tekortkomingen zitten het leesplezier in de weg.

Longlist

Op 14 april maakten we de longlist publiek. Daarop stonden de volgende tien titels, in alfabetische volgorde:

Gauke Andriesse - *Daden van geweld*

Bernice Berkleef - *Ontmaskerd*

Mathijs Deen - *De redder*

Floris Kleijne - *Kleinste kwaad*

John Kuipers - *De man in Westerbork*

Anya Niewierrra - *De nomade*

Elvin Post - *Een aardig meisje*

Charles den Tex - *Een mooie dood*

Marcel van de Ven & Willem Asman - *De prijs*

Jeroen Windmeijer - *De wraak van Balthasar*

Negen mannen. Twee vrouwen. En naast zeven Gouden Strop-winnaars ook een oud-winnaar van de Schaduwprijs.

Misschien niet zo divers als tegenwoordig wenselijk is, maar de jury selecteerde de titels op basis van inhoudelijke argumenten. De selectie biedt wel een mooie afspiegeling van de breedte en de volwassenheid van het Nederlandse thrilleraanbod: zonder uitzondering zijn het goed geschreven, spannende boeken die de lezer laten kennismaken met onbekende werelden. Een mix ook van publiekslievelingen en titels die een groter publiek verdienen dan ze tot nu toe kregen.

Shortlist

De selectie voor de shortlist Gouden Strop 2025 leverde geen grote discussies op. Na ampel beraad kwamen we tot de volgende vijf boeken, opnieuw in alfabetische volgorde, en met een korte beschrijving:

Gauke Andriesse - *Daden van geweld* (Uitgeverij Volt)

Het tweede deel in de Leo Boorman-cyclus is opnieuw een schot in de roos. Een geweldig boek dat de sfeer ademt van de Verenigde Staten midden jaren zestig, een tijd die wat betreft politieke en maatschappelijk turbulentie soms lijkt op het huidige Amerika. Knap hoe tweevoudig Gouden Strop-winnaar Gauke Andriesse (1959) zelfs het taalgebruik heeft aangepast; de lezer waant zich in die tijd.

Leo Boorman, rechercheur moordzaken bij de Baltimore Police Department en derde generatie Nederlandse immigrant, onderzoekt de moord op een Ku Klux Klan-aanhanger. Was hij verantwoordelijk voor de lynchpartij van een 16-jarige zwarte jongen? Na nóg een moord dreigt de stad in een spiraal van geweld terecht te komen en moet Boorman het hoofd koel houden en rekening houden met twee 'vijanden': de FBI en de Nation of Islam, de politiek-religieuze beweging van Malcolm X.

Andriesse schrijft vlot en ingenieus: als lezer weet je het voortdurend beter dan de politieagent. Je kunt Boormans werkwijze volgen en met hem ontrafel je de moorden stukje bij beetje. En hoeveel zwaarmoedig makende narigheid Andriesse ook beschrijft, met zijn humor zorgt hij steeds voor een bevrijdende glimlach.

Matthijs Deen - *De redder* (Alfabet Uitgevers)

Romanschrijver, non-fictieauteur en radiomaker Matthijs Deen (1962) won met *De Duiker* de Gouden Strop 2024. Met zijn derde 'Waddenthiller' over rechercheur Liewe Cupido bewijst Deen opnieuw dat thrillers ook in Nederland een volwaardig literair genre zijn geworden. Niet voor niks hebben literatuurcritici zijn misdaadromans geprezen. Deen combineert een superieure stijl met grote vertelkracht en een fijnzinnig gevoel voor humor. Het decor van zijn verhalen is origineel en ook in *De redder* wemelt het van de fijne karakters, die echt tot leven komen.

Welbeschouwd gebeurt er weinig in deze misdaadroman. Aan de Britse kust zijn de skeletresten en een reddingsvest gevonden van een drenkeling. Vermoedelijk gaat het om de kapitein van een sleepboot die 21 jaar eerder ten noorden van

Rottumerplaat is gezonken. Cupido en zijn collega's proberen op de Waddeneilanden te ontrafelen wat er destijds is gebeurd. Wie zij ook spreken, iedereen lijkt wat te willen verbergen. Ondanks het gebrek aan actie zindert het van de spanning en is het nauwelijks mogelijk *De redder* weg te leggen. Wat gebeurt er toch in die hoofden van al die zwijgzame types die de Waddeneilanden bevolken?

Floris Kleijne - *Kleinste kwaad* (Uitgeverij Boekerij)

Ze zeggen altijd dat je een boek niet mag beoordelen op het omslag, maar bij *Kleinste kwaad* van Floris Kleijne (1970) kan dat probleemloos. Het sinistere beeld van een verlaten huis in een desolate omgeving, verbeeldt treffend de spannende inhoud. Een boek ook dat de lezer voor de vraag stelt: hoe ver ben jij bereid te gaan als je dreigt alles te verliezen?

Kleinste kwaad is een thriller over vijf ontvoerde jongeren, eentje de dochter van een drugshandelaar. Het is knap van opbouw, bevat overtuigende personages en heeft verrassende plotwendingen. Vooral de verhaallijn waarin de lezer meegaat met de ontvoerde jongeren is bloedstollend. En de manier waarop de jongeren uiteindelijk contact weten te leggen met de buitenwereld is slim bedacht en maakt deze thriller tot een actueel boek over hoe de onderwereld steeds meer bovengronds opereert. Tegelijk biedt *Kleinste kwaad* de verhalen van een detective met gewetenswroeging en van een stoere vrouw die probeert haar leven en carrière weer op te bouwen en daarbij voor lastige dilemma's komt te staan.

Kleinste kwaad is het vervolg op *Klaverblad*, waarmee Kleijne in 2021 de Schaduwprijs won. Met zijn nominatie voor de Gouden Strop toont Kleijne aan dat hij een gevestigde waarde is geworden in thrillerland.

John Kuipers - *De man in Westerbork* (Uitgeverij Cargo)

Met zijn eerste boek over de Haagse hoofdinspecteur Charlie Swieninck, *Musserts schaduw*, won John Kuipers (1955) in 2023 direct de Gouden Strop. *De man in Westerbork* is het derde deel. Het is 1942 en Swieninck doet onderzoek naar de dood van een kruimeldief die banden blijkt te hebben met een Joodse familie die decennialang door geweld en chantage haar geld verdiende in de Haagse

onderwereld. Zijn onderzoek leidt Swieninck naar Westerbork, waar het hoofd van de familie wacht op transport naar Duitsland.

Kuipers bewijst hoe je historische feiten en personages met fictie kunt vervlechten tot spannende en intelligente boeken. De stijl van *De man in Westerbork* is prettig en in balans. En hoewel er wat archaisch taalgebruik in voorkomt, passend bij de tijd, zijn de dialogen natuurlijk geschreven en wordt de lezer meegenomen in de belevenissen en overwegingen van Swieninck, zowel qua werk als op het persoonlijke vlak. Met de onconventionele en humoristische hoofdinspecteur van Bureau Bijzondere Delicten heeft Kuipers bovendien een hoofdrolspeler geschapen die nieuwsgierig maakt naar volgende delen.

Marcel van de Ven & Willem Asman - *De prijs* (A.W. Bruna Uitgevers)

Voor *De prijs* werkte de ervaren thrillerauteur Willem Asman (1959) samen met voormalig undercoveragent Marcel van de Ven, o.a. bekend van zijn rol als teamleider bij het tv-programma *Hunted*. En dat is te merken, in positieve zin. Asman kennen we van zijn fantastische Rebound-trilogie (deel 1 *Enter* leverde hem in 2018 de Gouden Strop op). De inbreng van Van de Ven, jarenlang actief bij de Unit Specialistische Operaties, zorgt voor een felrealistisch karakter van onder meer de actiescènes.

De prijs is uitermate actueel en gaat over de steeds verder gaande invloed van de drugshandel, de vermenging tussen boven- en onderwereld en hoe deze ontwikkelingen te bestrijden. Doorsnee gegevens, maar niet in de handen van Asman en Van de Ven. Stap voor stap nemen ze de lezer op geloofwaardige wijze mee in de wereld van een speciale politie-eenheid met ruwe-bolster-blanke-pittenpersonages. Hun strijd met de onderwereld, met van minuut tot minuut beschreven acties, verschaft een inkijkje in een wereld waarvan je blij bent dat het niet de jouwe is. De auteurs tonen ook de keerzijde van de medaille die niet altijd de media haalt: de slachtoffers onder de *good guys* (and *girls*). Dubbel chapeau voor Van de Ven & Asman!

De winnaar

Wie wint de van de NBD Biblion Gouden Strop 2025? De voorkeuren van vijf juryleden liepen sterk uiteen; we beschouwden het als een bewijs dat de genomineerde titels weinig voor elkaar onderdoen. Het ene jurylid hechtte het meest aan een spannend verhaal met tot in detail beschreven politieoperaties. Andere juryleden hielden meer van historische ambities, originaliteit, een bijzonder decor of literaire kwaliteiten. Kortom: volop stof voor interessante discussies.

Uiteindelijk kwam de jury tot een unanieme beslissing. Voordat we de winnaar bekendmaken willen we graag nog gezegd hebben dat alle genomineerde titels ons inziens een groot lezerspubliek verdienen.

Hoog tijd voor een beetje tromgeroffel. Gaat Floris Kleijne zijn eerste Gouden Strop winnen? Krijgen we voor het eerst een winnend schrijversduo? Gaat John Kuipers straks huiswaarts met zijn tweede sculptuur van Marianne van den Heuvel? Wordt Gauke Andriesse na Charles den Tex de tweede drievoudig strop-winnaar? Of wordt Matthijs Deen de eerste auteur die de Gouden Strop twee jaar achtereen wint?

Bijzonder aan de winnende thriller is de omvang: het dikste boek van de vijf nominaties. Een boek dat nagelbijtend spannend is en een brede doelgroep zal aanspreken. Het enige boek ook dat door twee auteurs is geschreven. En een boek dat niet alleen vermaakt maar ook een stevige boodschap heeft. Lees het verontrustende, aan de Amsterdamse burgemeester Femke Halsema ontleende motto: 'Zonder fundamentele koerswijziging dreigt Nederland een narcostaat te worden.'

U heeft het inmiddels al geraden. Met trots maken we bekend dat *De prijs* van Marcel van de Ven en Willem Asman de winnaar is van de NBD Biblion Gouden Strop 2025.

Jury

De jury bestond dit jaar uit: Mariëlle van der Goen (Stoerste Thrillerverkoper 2024 Boekhandel Libris Voorhoeve, Hilversum), Monique Verweijmeren (Accountmanager NBD Biblion), Jos van Cann (journalist en thrillerrecensent), Wim Krings (thrillerexpert en Stoerste Thrillerverkoper 2025 Boekhandel Krings, Sittard) en voorzitter Arjen Ribbens (oud-redacteur en -thrillerrecensent van NRC).

De NBD Biblion Gouden Strop is de prijs voor het beste (oorspronkelijk) Nederlandstalige spannende boek. De prijs, toen nog onder de naam Gouden Strop, is in 1986 in het leven geroepen door het Genootschap van Nederlandstalige Misdadauteurs (GNM), en genoemd naar het gelijknamige boek van Joop van den Broek. Aan deze prijs is een geldbedrag van 10.000 euro verbonden, en een sculptuur van beeldhouwer Marianne van den Heuvel. De NBD Biblion Gouden Strop wordt mogelijk gemaakt door NBD Biblion, Stichting Lira Fonds en de Nederlandse uitgevers.

Dit jaar wordt de NBD Biblion Gouden Strop voor de 38ste keer uitgereikt – hoewel het inmiddels de 40ste editie is: in 1988 en 1990 werd de prijs niet uitgereikt, omdat er onvoldoende inzendingen waren.

De NBD Biblion Schaduwprijs, een in 1997 door het Genootschap van Nederlandse Misdadauteurs ingestelde aanmoedigingsprijs voor het spannendste debuut, is dit jaar wegens onvoldoende inzendingen niet uitgereikt.